

Hoe lang moeten we nu werken en wat krijgen we daarna? (27.5.10)

Donderdag 20 mei was de prachtige turbinezaal van het intercultureel centrum de Centrale in Gent de arena voor een debat over de eindeloopbaan met politici van vijf partijen. 'Op minder dan een maand van de verkiezingsdag een diepgaand inhoudelijk debat dat niet over communautaire aangelegenheden gaat, het moet een unicum zijn', stelde Chris Serroyen, diensthoofd van de ACV-studiedienst bij zijn beschouwingen na het debat.

Vandenbroucke & De Swert

De drie vakbonden, LEF en Attac hebben intussen een mooie traditie in het gezamenlijk organiseren van debatavonden in Gent over actuele maatschappelijke vraagstukken.

Het debat over de eindeloopbaan zetten ze op het getouw nog voor de regering struikelde en verkiezingen op de plank lagen. Het was nog de tijd toen federaal minister van pensioenen Michel Daerden in zijn authentieke stijl het groenboek over de eindeloopbaan voorgesteld had en een daaropvolgend witboek in het vooruitzicht stelde.

De debatavond startte dan ook met het 'optreden' van Daerden in de senaat. Als inleiding op het thema en opwarmer voor het debat volgden daarna on screen de bespiegelingen van Gilbert De Swert (voormalig hoofd ACV studiedienst en auteur van "50 grijze leugens") en Frank Vandenbroucke (Prof. UA en KUL, auteur van "Strategische keuzes voor het sociale beleid"). Je kan deze videobijdrage bekijken via de link onderaan dit artikel.

Pensioen op 65? Welke loopbaan? Gelijkgestelde periodes of niet?

VRT-journalist Johny Van Sevenant nam na de inleidende film het debat in handen. Immer kritisch maar met ruimte voor de sprekers leidde hij de gesprekken. Stefaan Vercamer (CD&V, Federaal Parlements lid), Dirk Vandermaelen (SP.A, Federaal Parlements lid), Elke Decruynaere (Groen!, Gemeenteraadslid Gent), Sas van Rouveroy (Open VLD, Vlaams Parlements lid) en Matthias Diependaele (N-VA, Vlaams Parlements lid) gaven hun (partij)visie mee om te beginnen over de pensioenleeftijd, de duur van de loopbaan en de gelijkgestelde periodes.

Voor CD&V primeert de loopbaan op de pensioenleeftijd. Voor een volledig pensioen geldt een loopbaan van 45 jaar. Het verhogen van de pensioenleeftijd is dus niet (meer?) aan de orde. CD&V blijft ook voorstander voor een kortere loopbaan om voor zware beroepen.

Dirk Vandermaelen sloot zich aan bij Gilbert De Swert. Het is wenselijk dat mensen langer werken, alleen welke werkgever zal zijn werknemers langer laten blijven dan nu? De grote uitdaging voor de politiek ligt volgens hem hierin.

De NV-A spreekt ook in termen van loopbaanjaren en vindt dat iedereen die dat wil op 65 met pensioen moet kunnen. Wie langer wil werken, moet dat ook kunnen. Ze zitten hiermee op dezelfde lijn als Open-VLD. Beide partijen vinden dat de gelijkgestelde periodes moeten aangepakt worden. Open VLD vindt dat periodes waarin je zelf kiest om het kalmer aan te doen niet mogen meetellen in de berekening van het pensioen. Van Rouveroy gaf hierbij het voorbeeld van de wereldreis (via tijdskrediet). Enig doorvragen leerde dat ook tijdelijk minder werken (tijdskrediet) omwille van bijvoorbeeld de combinatie arbeid en gezin een eigen keuze is.

De NV-A blijkt alle gelijkgestelde periodes te willen afschaffen. Ze stellen hier 'tijdsparen' als alternatief tegenover.

Voor Groen! is het duidelijk dat er niet aan gelijkgestelde periodes mag worden gemorreld. De maatschappij bestaat uit veel tweeverdienersgezinnen en de combinatie arbeid en gezin mag niet onderschat worden. Bovendien is de werkdruk nu zo hoog dat werknemers de mogelijkheid moeten hebben om er even uit te stappen of wat minder te werken, zonder dat dit afgestraft wordt op het einde van de rit.

Brugpensioen?

Gilbert De Swert vindt dat de huidige fixatie op het brugpensioen een soort fetisj geworden is. Nochtans maken de bruggepensioneerden maar een klein deel uit van de niet-actieven tussen 50 en 65 jaar. Wat vinden de politici over het brugpensioen?

Sas Van Rouveroy en Matthias Diependaele vinden dat het brugpensioen onaantrekkelijker moet gemaakt worden voor de werkgever, door hun aandeel in de kosten ervan te verhogen.

Dirk Vandermaelen vraagt zich af wat er met de werknemers zal gebeuren als het brugpensioen afgeschaft wordt. Zullen zij dan zomaar langer aan de slag kunnen bij hun werkgever, of gaan ze – meer waarschijnlijk – met z'n allen in de werkloosheid?

Hoogte van de pensioenen

voor CD&V is het duidelijk: er zal in de komende jaren te weinig budgettaire ruimte zijn om alle pensioenen op te waarderen. De prioriteit gaat dan ook eerst en vooral uit naar de optrekking van de laagste pensioenen, die veelal ook de oudste zijn. Vele van die gepensioneerden (één op vier volgens Vercamer) heeft een pensioen dat onder de armoedegrens ligt. Dit is een schande voor een welvarend land als België.

Dirk Vandermaelen lichtte de pensioenbonus toe waar de SP.A vorige week mee uitpakte. Wie wil werken tot zijn 65 wordt beloond met 200 euro bovenop het wettelijk pensioen. Daarnaast volgt hij Frank Vandenbroucke en is hij voorstander om de tweede pensioenpijler (pensioen dat opgebouwd wordt bij de werkgever: groepsverzekering...) veralgemeend wordt. De financiering hiervoor kan gevonden worden in een vermogensbelasting.

Sas Van Rouveroy hield een pleidooi om alle gewerkte jaren te indexeren en op basis daarvan het pensioen te berekenen, met dien verstande dus dat nogal wat gelijkgestelde periodes maar voor de helft zouden meetellen.

De NVA wil het plafond voor de pensioenberekening verhogen, minstens tot 70%.

Groen! ten slotte is voorstander om de berekening te maken op basis van de beste vijf jaren uit de loopbaan en zet volledig in op de versterking van de eerste pensioenpijler, het wettelijk pensioen.

Syndicale visie

Chris Serroyen van de ACV-studiedienst wenste vooreerst het panel en de moderator te feliciteren voor het grondig en eerlijk debat. Hij wees het publiek erop dat er een korte, middellange en lange termijn is. Op lange termijn moeten we komen tot serieuze oplossingen voor de heikele punten in de eindloopbaan, op middellange termijn weten we dat er geen geld is. De korte termijn is wat de politici op dit debat zo goed als mogelijk hebben gebracht, met de verkiezingen binnen de maand in beeld en goed wetende dat er daarna wellicht serieus bespaard zal moeten worden.

Jef Maes van de ABVV-studiedienst ging in op een aantal standpunten van de partijen. Zo leek de pensioenberekening maken op basis van de beste vijf jaren in de loopbaan hem geen zo'n goed idee. Bedienden en kaderleden kennen een stijgend loon tijdens hun loopbaan, arbeiders daarentegen kennen financieel een vrij vlakke loopbaan. Het is dus wel duidelijk wie er bij een dergelijke maatregel baat zal hebben en wie niet.

Hij heeft ook bedenkingen bij de veralgemening van de tweede pijler. Het is nu al zo dat vooral de bedienden – en binnen de groep het midden- en hoger kader – van een tweede pensioenpijler kunnen genieten. Hij ziet niet goed in hoe dit in de praktijk voor iedereen mogelijk zou kunnen worden.

Sabine Slegers van de ACLVB-studiedienst sprak haar waardering uit voor de enige vrouw in het panel. Ze ondersteunt ten volle de idee dat aan de gelijkgestelde periodes van tijdskrediet, die genomen worden voor de combinatie arbeid en gezin, niet mag geraakt worden.

Jan Maertens

Links

[Duel Frank Vandenbroucke vs. Gilbert De Swert](#)

.